

Hemelvaartsdag Bergkerk 10 mei 2018

Gemeente van Christus,

Stel je Noach voor, schrijft Abel Herzberg, stel je Noach voor op de dag dat hij de ark verlaat. Wat ziet hij? Doden alom. Wat hoort hij? Geen ander geluid dan, dat van zijn eigen stem. Hij is een enkeling op aarde geworden. Eenzaam in de wereld staan is een belevenis die een mens, mateloos gaat kwellen. Al lang geleden heb ik de diagnose gesteld: Noachose. *Einde citaat van Herzberg.*

Het zijn gedachten over Noach, na de Sjoa, het is een kwelling om de enige overlevende te zijn. Waarom ik? Waarom ik niet? Heb ik de slachtoffers in de steek gelaten? Rond de afgelopen herdenkingen op 4 mei kon je bij overlevenden deze gedachten horen in de verhalen die zij vertelden. En ook hoe dat doorwerkt generaties later.

Een andere Joodse denker .... Elie Wiesel .... schrijft: zevenmaal is Jeruzalem verwoest, zevenmaal is het weer opgebouwd. Dat leert je dat je zelfs op ruïnes kan bouwen. Het kan, opnieuw beginnen, ook met een noachose, maar je bouwt wel op ruïnes, het oude is voorbijgegaan, zie het nieuwe is gekomen, maar het nieuwe staat wel op de schouders van het oude. Wie niet bouwt op wat voorbij gegaan is, bouwt in het luchtledige en het nieuwe bouwwerk zal instorten. We kunnen niet verder 'alsob nichts geschehen wäre'.

Het zondvloedverhaal is het verhaal van de geboorte van Noach, door het water van de dood heen gered. De religieuze gevoelens van een mens zeggen, dat door de magische en bovenaardse krachten een mens weer helemaal nieuw en opnieuw verder kan, en soms zou je dat warempel wel willen ook, maar het evangelie van de God van Israël, vertelt over doortocht. Je zou wel willen dat je er vanaf bent, wat gebeurd is, is gebeurd ik begin opnieuw, ik vergeet, ik verdring ..... maar dat kan niet. Noach is er niet vanaf, hij zit er juist aan vast: voortaan zullen, zolang de aarde bestaat zaaiing en oogst, koude en hitte, zomer en winter, dag en nacht niet ophouden. Het zondvloedverhaal verheft mensen niet maar het vertelt over de redding van Noach, over de aandacht van God voor dit leven, dit leven, met zijn hachelijke mogelijkheden tot groei en bloei maar ook zijn wonderbaarlijke mogelijkheden tot toewijding.

Noach, zo vertelt het verhaal, bouwt als hij de ark verlaat een altaar. De geur van de offers behaagde de Heer. De communicatie met het hemelse wordt hersteld. Mooi om zo'n tekst op Hemelvaartdag te lezen.

Bij 'hemelvaart' denken we al snel aan een soort magische verdwijntruc richting de hemel. Het woord 'hemelvaart' roept dat ook op het heeft ook te maken met onze fascinatie voor het 'hiernamaals' of zoals Kleijs Kroon het noemde: het 'hiernanogmaals'. Het verhaal wil anders. Naar bijbelse besef is de aarde er niet voor de hemel maar is de hemel er voor de aarde. De hemel dan als oorsprong van alle verbeelding en creativiteit.

'Ik ben in de hemel geweest', schrijft Willem Barnard, in een van zijn dagboek notities, 'de hemel als een onvergetelijke droom'. En zo vervolgt hij: 'Kort daarna ben ik in een depressie geraakt. In de hel dus, want hel is gevangenschap in jezelf. Je kunt er niet uit, je kunt je niet uiten, maar een ander kan ook niet bij je komen, kan er niet in. Hel is 'je bent niet bereikbaar'. Ik ben dus in de hemel geweest, heel kort, en in de hel, heel lang. Toch wint de hemel het, want die ervaring gaat al mijn levenlang met me mee. Van die depressie weet ik alleen dat het ellendig was. En verder dat sommige mensen mij toen geholpen hebben door niet bij die onbereikbaarheid te willen stilstaan, maar hardnekkig proberen tot mij door te dringen, mij te bevrijden van mijzelf. Daarom zeg ik dat de hemel het glansrijk wint van de hel.'

Een mooie ontboezeming van Barnard, het is niet de bedoeling om in de hemel te verblijven, wij leven thans en hier en nu op de aarde, wij zijn mensen van de aarde, aarde tot aarde, stof tot stof, wij zijn mensen bij de tijd en van de tijd, en toch is er de droom van de hemel, die het leven diepte geeft, dat is het altaartje van Noach en de geurige offers die omhoog cirkelen die de beslotenheid van de aarde openbreken.

Theo Vrijlandt stelt in zijn boek Liturgiek, de vraag: Met welk regiment regeert God? "Wel, zo antwoordt hij, 'zoals Hij was en is in Christus', met die mentaliteit, dat Hij die het hoogste zetelt, tot het diepste diep zijn oog laat gaan, over heel zijn schepping, totdat Hij komt, ... dat moeten we vieren!" De dienaar, de minste der mensen is gezeten aan de rechterhand van God. De lijdende knecht, de vermoorde, de vredestichter, de barmhartige heeft een hemelse plaats. Het is een omkering. Op Hemelvaart stijgt de minste der mensen ten troon. De laatsten zijn de eersten, wie knielde krijgt een troon. Hemelvaart is hoop voor de hopelozen.

Dat heeft niets temaken met een uitdijend heelal waardoor wij moderne mensen geen Hemelvaart meer kunnen vieren, alsof hemel op een kaart zou zijn aan te wijzen, of door een telescoop te zien zou zijn .....hemel is te

beschouwen als de plaats van God. De hemel is de sfeer van God en daarmee is de hemel Gods domein en niet het onze. De aarde is voor ons, dat is onze verantwoordelijkheid, maar de hemel is van God. De hemel als bron van liefde en bevrijding. Geen maakbaar gebied maar een geheim dat het menselijk leven de moeite waard maakt. In de hemel zit de bevrijder, zo wil het verhaal, om mensen op aarde te inspireren tot bevrijdingsdaden. En ook opdat wij hier op aarde weten dat nooit de haat, de dood of de angst het laatste woord heeft, maar de liefde. De hemel is als het heilige der heilige in de tabernakel, een geheime en lege plek en het intieme gesprek gaat daar over de inrichting van de aarde. De tabernakel, de tent van God, is als het klokhuis van de wereld, daar wordt de kiem van de toekomst bewaard. Hemel wil zeggen, 'met alleen de aarde is niet alles gezegd'. Het is op aarde leven voor Gods aangezicht.

Hemelvaart betekent, we leven met een lege plek. We weten niet van God.....

er is alleen een spoor van een pleitbezorger.....

Leven met een woord uit de hemel,

leven met een verborgen aanwezige, met een open mogelijkheid,

leven met een luisterend oor en een bemoedigend woord,

leven soms met je hoofd in wolken, blij, ondanks alles,

leven met pijn in je hart, in je lijf,

leven met de schok van verbijstering

en tegelijk

leven met een stukje brood in je hand gelegd

met een slok uit een onhandige beker ..

met de fluistering 'zo wil de Heer bij je zijn'

leven met een 'en toch'

en toch zijn kwetsbare mensen kostbaar in Gods ogen, dat is leven met een woord uit de hemel.

Want al heeft een wolk zich tussen het geheim van zijn verhoogde heerlijkheid en onze blik geschoven

al kan geen oog het priesterlijk gebaar

waarmee Hij van ons ging nog langer zien

Hij blijft de zegenende

onveranderd

totdat Hij komt

wentelt de aarde onder zijn geheven handen.

Amen